

Agerdyrkningsberetning.

(Fra sidste Halvdeel af Mai).

Efterat Veiret i de første tre Uger af Marts havde været koldt og fugtigt, flete i den sidste Uge et Omslag. Foraaret afløste Vinteren og en Række klare og milde Dage bragte Liv i Vegetationen. Det varme Veir vedvarede i de første Dage af April, og med Afvegling til noget efter Midten af Maaneden. Derefter indtraadte en lang, kold Periode, hvor Kulde om Dagen, Nattesfrost, Storm og Hagelbyger standsede og kuede den vaagnende Vegetation, som derfor mod Midten af Mai, da et mildere Veir begyndte, havde et meget forknøyt Udseende. Træerne vare standsede i Udvikling, de halvt aabnede Knopper stode i lang Tid uden at Bladene kunde udfolde sig, de tidlige Foraarsblomster visnede, Vintersæd og Græs, som mod Midten af April stod i kraftig Udvikling med livlig grøn Farve, blev brunt, spidst og sammenfaldet. Mod Midten af Maaneden faldt flere Steder i Landet Regn, og mildere Dage indtraadte, dog med Afbrydelser, og først i de sidste Dage begyndte et vedvarende varmt Veir. Mai har været kold og temmelig tør, men Temperaturen har været stærkt stigende, Gjennemsnitstemperaturen for den første Uge af Mai var paa Landbohøiskolen $4,74^{\circ}$ C., den anden $6,70^{\circ}$, den tredie $8,08^{\circ}$ og den fjerde $11,07^{\circ}$, Regnmængden indtil den 28de Mai 12,8 Linier.

Characteristisk for dette Foraar have de hyppige Storme været meest fra Nord og Nordvest, som enkelte Gange have været meget heftige navnlig den 26. April. Paa høitliggende lette Jorder har den stærke Vind i Forbindelse med Tørheden gjort megen Skade ved at blæse Jorden bort fra Planterne og lægge den i Sveie, Grøfter og langs Diger, hvor den samlede sig i Driver som Sneen om Vinteren og enkelte Steder endog gjorde Veiene ufarbare. Dette har fundet Sted ikke alene i Jylland, men ogsaa i det nordlige Sjælland og Fyen, og ikke foraarjaget ringe Skade; enkelte Steder har man været nødt til at saae om.

Foraarsbehandlingen har været meget besværlig, da Jorden ikke var gennemfrosset for Sneen lagde sig derover og derfor i Foraaret var vaad, tung og død; ingen mild Regn, ingen Varme hjalp til at skjørne den, den faldt slet for Algedyrkningsredskaberne, og da de vedholdende Storme udtørrede den stærkt paa Overfladen havde man overmaade vanskeligt ved at bringe stærke Leerjorder i Orden, og Plov, Harve og Tromle maatte tages meget i Brug, da Jorden al Flid uagtet lang Tid vedblev at være klumpet, raa og ubegvem. Kun drainede og fra Efteraaret dybt og velbearbejdede Jorder gjorde Undtagelse heri, de lode sig tidlig og let behandle. Ploven har i dette Foraar fundet en større Anvendelse end det i mange Aar har været Tilfældet, og det var saameget mere nødvendigt som Efteraarspløiningen ialmindelighed ikke var fulden. Mange Steder har man iaar pløiet to Gange til Byg og staaet sig godt derved. Landmanden har iaar havt den store Fordeel at have lang Tid til sin Raadighed, Pløiningen kunde allerede begynde i Slutningen af Marts og fortløbtes til langt ind i Mai næsten uafbrudt, da den ikke forhindredes ved Regn og det umilde Veir ikke opfordrede til at fremskynde Saaningen.

Vaarsæden er iaar saaet til meget forskjellig Tid, Havren saaledes lige fra de første Dage af April til ind i Mai, just paa Grund af Jordens forskjellige Bequemhed.

Sæden har ligget længe i Jorden inden den spirede. Havren enkelte Steder indtil 4 Uger, men er i det Hele kommen jævnt og godt op. Den tidligjaaede Sæd trykkes overordenlig af Kulden og Blæsten og fik et guult og visjent Udseende efterat være kommen op, ligesom Ufrudtet ogjaa har vliift sig stærkt paa mindre velbehandlet Jord. Det heldige Veir i den sidste Halvdeel af Mai har dog bragt al Vaarsæden til god Udvikling.

Vintersæden var spæd og svag fra Efteraaret og tildeels først spiret under Sneen, de milde Dage i det tidlige Foraar fremmede dens Udvikling godt, men denne afbrødes af det senere strenge Veir. Rugen fik derved et uopretteligt Anæf og har i mange Aar ikke været saa lidet lovende som i dette. Mange Steder er Rugen omploiet, i enkelte Egne venter man ikke at aple Brodkornet og overalt er den tynd; det er meget sjældent iaar, og kun paa milde, kraftige og tidligjaaede Jorder, at see et frodigt Stykke Rug uden Pletter, og selv ved det gunstigste fremtidige Veir kan Rugen kun give et jævnt Udbytte. Det østlige Jylland synes at være flættet stille, medens det vestlige, hvor den gamle brune, saakaldte danske, Rug jaaes, der taaler en sildig Saaening og er meget haardsør, forholdsvis har de bedste Udfigter. Hveden har holdt sig meget bedre, navnlig den tidligjaaede, og kan under fremtidige heldige Veirforhold give en meget god Afgrøde. Det samme er Tilfældet med Rapsen, som vel er holdt tilbage i Udvikling ved Kulden, men ingen Skade har lidt; den har ikke bukket sig meget, men blomstrer nu i Slutningen af Maaneden meget godt, og har hidtil været fri for Insektangreb.

Græsmarkerne havde i Begyndelsen af April et saa tæt, frodigt og friskt Udseende, at man kunde vente usædvanligt tidligt at sætte Qvæget ud. Kloveren, der var kommen godt op i forrige Sommer, havde Intet lidt af Vinteren og stod bedre end man i flere Aar har været vant til. Kulden standjede imidlertid Væksten og i den første Halvdeel af Mai

vare Græsmarkerne ikke synderlig videre end en Maaned tidligere, medens Bladene faldt sammen og Farven blev brun. Det gunstige Veir har dog senere bragt Planten godt frem, Dvæget blev sat ud ved den sædvanlige Tid, omtrent den 20de Mai og i dette Dieblif er Græsset særdeles frodigt.

Fodermængden har ialmindelighed været rigelig og kun ganske enkelte Steder i det nordlige og vestlige Jylland har man været nødt til at sætte Dvæget tidligere ud end man ønskede af Mangel paa tilstrækkeligt godt Foder.

Foderstanden har været forskjellig efter det Kraftfoder, der har været anvendt; med Hø og Halm alene har det ikke været muligt at holde Køerne i kraftig Stand.

Med Meieriudbyttet har man ialmindelighed ikke været tilfreds, Køerne kom svage paa Stald og Foderet har været uden Fynd, det har derfor kun været muligt ved et meget kraftigt Foder fra Indbindingen af at holde Køerne i god Foderstand og samtidigt have et tilfredsstillende Udbytte, men det har kunnet lykkes, og paa en Gaard paa det sydlige Fjæsler har man fra 1ste Mai til Slutningen af Mai haft over 100 Pd. Smør af hver Ko.

Studedefodning har i denne Vinter kun fundet Sted i mindre Omfang, navnlig paa Grund af de høie Priser for magert Dvæg i Efteraaret og Høstens ringe Kjørneudbytte, men har ved de høie Kjødpriser i Foraaret betalt sig ret godt. Staldningen af Stude paa de vestjydske Gaarde har derimod fundet Sted i sædvanligt Omfang og Studene ere i Foraaret drevne til Husum og solgte til ret gode Priser, men have vistnok desuagtet, naar Beregningen opgjøres rigtigt, kun givet Landmanden et ringe Udbytte.

Læmningen har været heldigere end man havde ventet, hvortil vel Grunden nærmest maa søges i at Faareflokken tidligt kunde bringes paa Græs. Dog er der død baade endeel Faar og Lam, vistnok som Følge af forrige Sommers Kulde og Fugtighed.

Huusdyrenes Sundhedstilstand har imod Forventning holdt sig tilfredsstillende og navnlig har Rastning hos Køer ikke været hyppigere end i de foregaaende Aar, ja man fremhæver endog fra Jylland at Rastningen i 1858 og 1859, hvor alt Foder var bjerget fortrinligt, har været meget hyppigere end iaar, hvor man paa Grund af det meget sletbjergete Foder fortrinsviis maatte frygte den. Da Køerne imidlertid mange Steder vare svækkede, er der ikke indtruffen saa faa Uheld ved Rastningen, men som dog sjelden have havt en dødelig Udgang. Beenbrudsygen har i denne Vinter ikke viist sig. Over Muf hos Hestene klages fra flere Steder i Landet, men mindre over Kolik end i de foregaaende Aar.

Insektangreb har man endnu ikke sporet meget. Kun fra enkelte Steder klages over, at Jordlopperne have angrebet Grter og Bisker meget stærkt. Smeldelarven har derimod viist sig flere Steder, og baade paa det tidligsaaede Byg og paa Vinterjæden ere dens Angreb meget synlige, navnlig paa moseagtig og løs Jord. Over Oldenborrelarven høres endnu ingen Klage.

Om Udsigterne til Høsten kan man vel i dette Dieblif ingen Mening have, men man tør dog nok sige, at saaledes som Forholdene stille sig for Tiden er der Intet, der betager Haabet om en god Høst. Vistnok er Rugen meget simpel, men deels blev i Efteraaret saaet mindre end sædvanligt, deels kan Qualiteten hvor den er bleven staaende maafee for endeel opveie hvad der mangler i Qvantitet, og hvor Omploining har fundet Sted er anden Sæd saaet istedetfor; de øvrige Kornsorter have i dette Dieblif (de sidste Dage af Mai) et saa lovende Udseende som nogenfinde. Indtræder gunstigt Veir i de nærmest følgende Maaneder, saa vil Høsten kunne blive overmaade tilfredsstillende; Jorden har Fugtighed nok til at kunne udholde nogen Tørke og Frygt for Vandmangel er ikke tilstede. Baade Sæd- og Kreaturpriser have været gode og saaledes heldige for de Landmænd, som forrige Aars

Høst gav et tilstrækkeligt Overskud til Salg, hvad imidlertid, som vi i det forrige Hefte viste, ingenlunde har været Tilfældet overalt i Landet. Der hersker derfor en vis Stilstand i Udviklingen, som maa tilskrives Mangel paa Evne, thi flere Forbedringer og navnlig Draining have nu vundet en saa almindelig Anerkjendelse, at det vistnok kun er Mangel paa Midler og ingenlunde Misgjendelsen af Nyttens, som i dette Dieblif holder mange Landmænd tilbage fra at udføre dem. Imidlertid vil iaar megen Jord blive drainet, navnlig hos Bønderne i Fyen og Jylland, især nu da Arbeidskraften ved Hjæmpermitteringen af det indkaldte Mandskab ikke vil mangle. Kun klages over at Drainingen ofte udføres planløst og mindre godt end ønskeligt, hidrørende fra den baade hos større og mindre Landmænd beklagelige Ulyst til at ville benytte sig af sagkyndig Bistand, som dog er den eneste Maade, hvorpaa man gaaer sikkert og derfor ogsaa billigst frem. I Sorø Amt udstedte det landøkonomiske Selskab i Foraaret en Opskrift til Enhver, der ønskede en kyndig Mand's Veiledning ved Drainingen, da Selskabet, naar et tilstrækkeligt Antal ønskede det, vilde foranstalte at en saadan kunde reise omkring i Amtet, men Resultatet var, at Ingen meldte sig.

Da Forholdene i dette Dieblif omtrent stille sig eens over hele Landet, have vi intet Særegent at bemærke fra de enkelte Dele.
